

เรื่อง งานประเพณีบุญบั้งไฟ

รายละเอียด

งานประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นประเพณีสำคัญของชาวอีสาน จัดขึ้นเพื่อเป็นการบวงสรวง พระอิศวร ซึ่งมีตำนานพื้นบ้าน เล่าสืบกันมาว่า พญาแถน เป็นเทพยดา มีหน้าที่บันดาลให้ฝนตกในเมืองมนุษย์ พญาแถนเกิดความไม่พอใจชาวโลกจึงบันดาลไม่ให้เป็นฝนตามฤดูกาล แล้งตลอด 7 ปี 7 เดือน 7 วัน ทำให้ พืช สัตว์ มนุษย์ ล้มตายไปเป็นจำนวนมาก ชาวเมืองทนไม่ไหว จึงคิดทำสงครามกับพญาแถน แต่สู้พญาแถนไม่ได้ จึงถูกไล่ล่าหนีมาถึงต้นไม้ใหญ่ที่พญาคางคกอาศัยอยู่ พญาคางคกนั้นคือพระโพธิสัตว์ บรรดาผู้หนีการล่าของพญาแถน ตกลงทำสงครามกับพญาแถนพญาปลวก ก่อจอมปลวกไปถึงสวรรค์ พญามอดไปทำลายด้ามอาวุธของทหารและอาวุธพญาแถนพญาผึ้ง ต่อ แตน ไปต่อยทหารพญาแถน พญาแถนกับเทวดาพ่ายแพ้ จึงทำสัญญาสงบศึก โดยมีข้อตกลงว่า

1. ถ้าเห็นสัญญาณการจุดบั้งไฟเมื่อไร พญาแถนต้องสั่งให้ฝนตกลงในมนุษย์โลก
2. ถ้ามีเสียงกบ เขียดร้อง จึงจะแสดงว่าฝนตก
3. เมื่อใดชาวเมืองเล่นว่าวกัน ก็เป็นสัญญาณว่าหมดสิ้นฤดูฝน ให้บันดาลให้ฝนหยุดตก บุญบั้งไฟ นับเป็นประเพณีความเชื่อสำคัญของคนอีสาน นิยมกันทำกันใน เดือนหก ของทุกปี โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ ในการขอฝน ชาวบ้านในภาคอีสาน ถือว่าบุญบั้งไฟ เป็นพิธีกรรมที่มีความสำคัญมาก เพราะเชื่อว่าหากหมู่บ้านใด ไม่จัดงานบั้งไฟ ก็อาจเกิดภัยพิบัติ โรคภัย ไข้เจ็บ ทุพภิกขภัย แก่ชุมชนได้

ในช่วงจัดงานนี้ เป็นช่วงที่ ชาวบ้านมีงานต้องทำมาก เนื่องจากเป็นฤดูฝน ต้องทำนา ฉะนั้นที่ประชุมผู้ใหญ่บ้าน จึงต้องปรึกษารื้อกันเพื่อตัดสินใจว่าจะจัดหรือไม่จัด เมื่อไม่จัดงานต้องไปทำพิธีที่ศาลปู่ตาเพื่อขอเลื่อนงานบุญในปีต่อไป

การจัดการละเล่นในประเพณี บุญบั้งไฟ ในวันสุกดิบชาวบ้านจะจัดขบวนแห่บั้งไฟ ไปยังศาลปู่ตา ของหมู่บ้าน ทำพิธีเช่นสรวง มีการจุดบั้งไฟในการเสี่ยงทาย เพื่อเสี่ยงทาย ดูความอุดมสมบูรณ์ และความสำเร็จในการทำนาในปีนั้น จากนั้นก็จะดื่มเหล้ากัน ฟ้อนร่ำรอบศาลปู่ตา อย่างสนุกสนาน จากนั้นก็พากันแห่บั้งไฟ เพื่อจุดแข่งกัน ประกวดประชันกัน มีขบวนแห่บั้งไฟนำขบวนแห่บั้งไฟ อย่างตระการ

บั้งไฟที่มาตรฐาน มีอยู่ 3 ขนาด คือ

1. บั้งไฟธรรมดา บรรจุดินดำไม่เกิน 12 กิโลกรัม
2. บั้งไฟหมื่น บรรจุดินดำ 12 กิโลกรัม ขึ้นไป
3. บั้งไฟแสน บรรจุดิน 120 กิโลกรัมขึ้นไป

การจุดบั้งไฟเป็นการเสี่ยงทาย ถ้าบั้งไฟขึ้นสูง ก็ทำนายว่าฝนจะตกดี ข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์

ประเพณีบุญบั้งไฟ ในจังหวัดกำแพงเพชร มีอยู่หลายหมู่บ้าน เพราะมีชาวอีสานอพยพมาอยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวนมาก ที่มีชื่อเสียงมากคือ ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล ที่จัดเป็นงานใหญ่ เพื่อประสานสามัคคี ประชาชนให้รักกัน ทำงานร่วมกัน งานบุญบั้งไฟจึงกลายเป็นงานประเพณีสำคัญของชาวกำแพงเพชรอีก งานหนึ่ง

ภาพโดย : http://kpppao.go.th/files/com_news/2012-05/20120524_nreejqte.jpg

คำสำคัญ : บุญบั้งไฟ

ที่มา : <http://sunti-apairach.com/06/06J.htm>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2017-02-05

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=135&code_db=610004&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology